

*INKLUZIJA
RAE POPULACIJE U OPŠTINI
TIVAT*

Uvod

- RAE populacija u Tivtu do 2007.g. nije bila organizovano povezana već su se njihovi problemi riješavali po ličnim zahtjevima, kroz aktivnost organa uprave opštine Tivat.
- Udruženje Egipćana formirano je ranije (2005), ali tek aktivnostima na donošenju opštinskog LPA za djecu 2007 – 2015, uključeno je u rad na njegovom donošenju, kao punopravni član tima za izradu Plana
- LPA za djecu obuhvatio je osnovne probleme RAE populacije – djece, kroz strateške ciljeve. Osnov su bili dokumenti Strategija razvoja i redukcije siromaštva u CG , Nacionalni Akcioni plana za implementaciju „dekade Roma 2005 – 2015“ , Zakon o manjinskim pravima i slobodama, kao i objektivno stanje i situacija u kojoj se ova populacija nalazi.

- LPA za djecu opštine Tivat, obuhvatio je RAE populaciju kroz strateške ciljeve za oblasti: zdravstvena zaštita, obrazovanje, socijalna zaštita i bezbjednost, zaštita životne sredine, kultura, sport i slobodno vrijeme.
- Do donošenja LPA za RAE populaciju 2011 – 2015, kroz LPA za djecu, opština Tivat je preduzimala niz aktivnosti u cilju poboljšanja položaja i većeg stepena integracije i socijalizacije pripadnika RAE populacije kroz segmente regulisanja personalne dokumentacije, obrazovanja, očuvanja identiteta, kulture, tradicije, zapošljavanja, zdravlja, poboljšanja uslova stanovanja i aktivnijeg učešća u društvenom, političkom i javnom životu.
- Posebno su bile uspješne aktivnosti oko uključivanja djece u škole i vrtiće. Tome je doprinjela kontinuirana aktivnost opštine Tivat i Udruženja Egipćana na nabavci knjiga, školskog pribora, odjeće i obuće, kao i besplatan prevoz za sve učenike RAE populacije. Sredstva za ovu namjenu planiraju se i obezbjedjuju iz Budžeta Opštine.
- Značajan segment predstavlja i projekat o saradnji opštine Tivat i UNDP „Predškolsko obrazovanje djece“ koji već treću godinu nastavlja Opština u osnovi kog je prevladavanje jezičke barijere.

Godina	Br. učenika /Osn.šk./	Br. učenika /Sred. šk./	Br. učenika Predškolsko
2005	8		
2006	20		
2007	35		
2008	56	Inf obr- 25	
2009	81		28
2010	96		24
1011	110	1	22
2012	116	2	17

Udruženje Egipćana je uz pomoć opštine Tivat provodilo aktivnosti:

- uspostavljanje Baze podataka
- popravljavanje opšteg materjalnog stanja kroz jednokratne novčane pomoći
- osnovno informatičko obrazovanje djece 10-14.g. (program Windows) – 25
- novogodišnji poklon paketići za djecu do 12 g.
- organizovanje muzičko-zabavne večeri (sa drugim NVO)
- saradnja sa Crvenim krstom Tivat (podjela odjeće)
- donatorski ručkovi, prodajne izložbe likovnih radova
- rješavanje i dobijanje osnovnih ličnih dokumenata (3 okrugla stola)
- anketiranje nezaposlenih s prekvalifikacijom i stručnim osposobljavanjem
- praćenje pohadjanja nastave – asistent Džafer Brahimi (UNDP)
- učlanjenje djece u školu fudbala -12

- Važno je pomenuti još jednu aktivnost iz perioda do donošenja LPA za RAE populaciju.
- Opština Tivat je zajedno sa opštinom Kotor potpisala Memorandum o razumijevanju sa predstavnicima UNICEF-a kojim se obavezala da kontinuirano radi na poboljšanju uslova života i rada RAE populacije u naselju Lovanja (opština Kotor). Posebno su istaknuti problemi: snabdijevanje vodom, obrazovanje djece i školski prevoz.
- Nosilac aktivnosti za implementaciju LPA za djecu koji se odnosi na RAE populaciju bilo je Udruženje Egipćana Tivat.
- Udruženje je bilo saradnik NVO „Mladi Rom“ Herceg Novi na izradi i donošenju LPA za RAE populaciju opštine Tivat koji predstavlja skup prioriternih i konkretnih mjera i aktivnosti pravnog, političkog, ekonomskog, socijalnog, urbanističkog odnosno komunalnog, obrazovnog kulturno informativnog zdravstvenog karaktera, njihovih nosilaca, rokova i finansijskih izvora za njihovu realizaciju.
- Predstavници Udruženja Egipćana bili su punopravni članovi tima, radnih i fokus grupa, a prilikom usvajanja u Skupštini opštine Tivat koristili su institut „Slobodna stilica“

- Dokument je urađen u sklopu projekta „Izrade LAP-a inkluzije RAE populacije za Tivat i Kotor -2011-2015 „
- Predsjednik stručnog tima za izradu plana opštine Tivat bila je Jovanka Laličić
- Koordinator projekta izrade lokalnog plana za opštinu Tivat Jaha Samir–izvršni direktor NVO“Mladi Romi“
- Saradnik na projektu “Udruženje Egipćana” Tivat – Džafer Brahimović – predsjednik Udruženja
- Mart 2011

Situaciona analiza Opštine Tivat

- Rezultati analize ankete koju su sprovedi članovi NVO „Udruženje Egipćana“ Tivat po instrukcijama NVO „Mladi Romi“ pokazuju da na području opštine Tivat živi:
  - 55 domicilnih porodica, sa ukupno 262 člana,
  - 31 porodica sa statusom “Stranci sa nastanjenjem u Crnoj Gori” (porodice raseljene sa Kosova ili izbjegle iz Bosne i Hrvatske) sa,ukupno 169 članova i 6 porodica repatriranih sa područja zemalja Zapadne Evrope,sa ukupno 28 članova.

Porodice žive, uglavnom u prigradskim naseljima:

- „naselje 7. jul,,
  - „Gradiošnica,,
  - „naselje Lovanja,,
  - „Češljari,,
  - „Marići,,
  - „Mažina,,
  - „Mrčevac,,
-
- Naselja su relativno dobro uređena i snabdjevena osnovnom infrastrukturom, sem naselja „Lovanja,, u kome su uslovi života i stanovanja ispod minimuma i nedostojni čovjeka.
  - Inače, naselje Lovanja se nalazi na teritoriji opštine Kotor ali dio stanovnika ovog naselja je, za zadovoljenje svojih najosnovnijih životnih potreba orijentisan na opštinu Tivat.

ZDRAVLJE I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu (ukoliko se, u uslovima kada se veliki broj lijekova ne nalazi na Listi besplatnih lijekova Ministarstva zdravlja, pa se moraju kupiti, što, u prvom redu stara lica, zbog ekstremnog siromaštva, ne mogu sebi obezbijediti) su, po podacima regulisali članovi 84 ili 91,31 % porodica, Roma, i Egipćana sa područja opštine Tivat.
- To pravo, u prvom redu zbog nedostatka dokumentacije i neriješenog statusa nijesu regulisali članovi 8 ili 8,69 % porodica.

STANJE U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA

- U radnom odnosu, sa svim pravima iz radnog odnosa, nalazi se 28 ili 39,40 % radno sposobnih lica, od čega samo 1 ili 1,90 % žena, što je jako mali procenat.
- U radnom odnosu, bez prava iz radnog odnosa, sem prava na minimalni lični dohodak nalazi se 25 ili 34,72% radno sposobnih lica. Većina zaposlenih radi u Javnom komunalnom preduzeću u Tivtu ili Kotoru, na poslovima održavanja čistoće, odvoza smeća ili održavanja zelenih površina.
- Na evidenciju Zavoda za zapošljavanje Tivat je prijavljeno 38 ili 18,07 % radno

Za položaj pripadnika RAE potrebno je prioritetno se usmjeriti na sledeće oblasti:

- regulisanje pravnog statusa i personalne dokumentacije
- obrazovanje , očuvanje identiteta , kulture i tradicije,
- zdravlje i zdravstvena zaštita,
- zapošljavanje i prava iz radnog odnosa,
- socijalna i dječja zaštita,
- uslovi stanovanja i života ,
- učešće RAE u društvenom i javnom životu.

Projekti Opštine Tivat

- Za školsku 2012\13 obezbjeđeno je
  - 111 kompleta pribora
  - 68 kompleta knjiga
  - Besplatan prevoz đaka iz naselja „Lovanja“ i „7 Jul“
  - Mogućnost besplatnog upisa na Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat
  - €15.000 iz Budžeta na godišnjem nivou